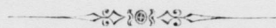

SVENSK
MUSIKTIDNING.

FEMTE ÅRGÅNGEN.

1885.

STOCKHOLM,
FRANS J. HUSS
1885.

INNEHÅLL.

Biografi:

	Sid.
Bach J. S.	42
Björkstén Th.	105
Cherubini L.	9
d'Albert Eugen	57
Ek Selma	153
Hartmann J. P. E.	81
Hiller von Ferd.	98
Händel J. F.	25
Nagel J. J.	102
Niemann Rud.	68
Norman Ludv.	49
Pachmann v. W.	73
Rosén J. M.	101
Schütz Heinr.	131
Wilhelmj Aug.	67
Willman And.	1
Ysaye Eugen	145

Dödsfall: 7, 40, 47, 63, 72, 88, 96, 104, 112, 120, 136, 143, 160	
Dödsf. 1884	55

Historia, Estetik, Teknik:

Abbé Voglers parallel mellan Händel och Bach	59
En furstlig tonsättare	146
Ett ord om offenbachian	12
Förslag till reform af pedalskriften	18, 27
Gloria (pristäfte — insändt)	13, 14
Huru Cremoneserviolerna tillverkades	3
Hur snart får man förvänta en reviderad koralbok?	58
Intressant boknyhet	149
Jerusalem, motett	28
Konsonans och dissonans 114, 122, 129, 138, 146, 154	
Konservatism eller liberalism	10, 18, 28
L'academie libre i Paris	98
Ludv. Normans jordfästning	59
Marcus Meibom och P. Bourdelot ...	139, 155
Melodiarum till sv. psalmb.	22
Nutidens kyrkomusik	66
Om organistbildningen i Sverige	33
Om qvintförbudet	66, 74, 83, 89
Om villkoren för en svensk musiktidnings bestånd	92
Om rationel pianoundervisning 35, 43, 50, 58, 84, 91	

	Sid.
Om violinens strängar	108, 115
Operetten	106
Pristäffling (kyrie, amen, koraler) 50, 78, 92	
Verklig eller fingerad tonmålning	42
Sångarförbundet O. D.	130
Ur Ferd. v. Hillers lefnadsminnen	121
Webers »Friskyten»	2
Åsnefesten	61

Kritik:

Beethovens 9:de symfoni	11
Från scenen och konsertsalen	14, 20
28 etc. i hvarje nummer.	
Musikkonservatoriet	6
Musikpressen	5, 13, 61, 94, 149, 157
Till föredraget om Beethovens 9:de symfoni	34

Följetong, Småplock:

Beethovens ende lärjunge	4, 13, 19
Det fatala violinfodralet	140, 148
Det första triumftåget	6
Dyra sångare	115
En dubbel påskfest	85
En svensk sängerska Em. Enström	59
Ett bref från Berlioz	68
Ferd. Davids violin	31
Faust förbättrad	4
Gounod och fru Weldon	117
Komponisternas verksamhet	111
Kristina Nilsson-tournéeen	100, 118
Kungligt och konstnärligt ädelmod	108
Liszt i Weimar	133
Marie Antoinette	44
Minnen af Beethoven och Schumann i Bonn	107
Mäster Rameau och madem. Miré	132
Pianospelningens följder	38
Pianot första gången omtaladt	139
Polisen i Brüssel och »Tiggarestudenten»	61
Sonate du diable	116, 124
Sophie Menters arbete	138
Svenska sångerskor i utlandet	22
Två konstnärshjertan	51, 60

Gåta	136
Upplösning	143

	Sid.
Anekdoter: 35, 99, 103, 107, 108, 110, 112, 115, 122, 124, 138	
Anmälan	6
Annonser, sista sidorna.	
Beriktigande	117
Breflåda	7, 31, 160
Från in- och utlandet i hvarje n:r	
Från prisutställaren —t	109
Insändt	70, 77
Obs.	14, 109, 155
Strödda tankar 2, 12, 55, 76, 86, 92, 93, 109, 114, 122, 131, 132, 139	
Till hr A.	68
Till våra prenumeranter ...	44, 109, 150, 157
Till tonkonstens vänner och idkare	126
Vår pristäfte 36, 45, 61, 93, 99, 117, 124, 133, 141	

Korrespondens:

Gefle	54
Kristiania	23
Köpenhamn	53
Lund	79
Madrid	76, 86
Ockelbo	127
Upsala	5, 30, 46, 54, 71, 126, 142, 151

Porträtter:

Bach	41
Björkstén	105
Cherubini	9
d'Albert	57
Ek	153
Hartmann	81
Hiller	121
Händel	25
Norman	49
Pachmann	73
Willman	1
Ysaye	145

Musikpremie:

Rich. Andersson: »Skuggor och dagar», 5	
Pianostycken	

N:o 1.

Redaktör och utgivare: FRANS J. HUSS.
Expedition: HUSS & BEER.

Stockholm den 1 Januari 1885.

Pris: Helt år 6 kr. Halft år 4 kr.
Lösnr: 30 öre. Annonspis 20 öre petitråd.

Årg. 5.

Anders Willman.

Då vi nu börja en ny årgång af Svensk Musiktidning vilja vi inviga densamma genom att återge bilden af vår Operas främste man. Anders Willman är detta i dubbelt afseende. Han är det sedan mer än ett år tillbaka såsom t. f. direktör för de kgl. teatrarna; han har varit det länge såsom konstnär. Valet af honom till teatrarnes styresman, hedrande både för den väljande och den valde, helsades med allmän tillfredsställelse, och vid tiden då detta skedde gäfvos vi också för vår del uttryck åt vår belåtenhet med detta val. I flera utländska tidningar helsades det nästan som en reform inom teaterverlden, att en scenisk fackman utnämndes till chef för en hofteater, och man prisade fördomsfriheten och visheten hos den regent, som frångick den gamla traditionen i detta fall.

Att öfvertaga ledningen af de kgl. teatrarna var emellertid ej särdeles lockande i den stund hr Willman mottog den bördan på sina skuldror. För teatrarnes framtidsöde voro utsigterna ganska mörka, och utgången af teaterfrågan i riksdagen och hos hufvudstadens stadsfullmäktige tycktes vara ett dräpslag för Gustaf d. III:s skapelse, då till all lycka, som vi veta, teatrarna räddades för någon tid åtminstone genom ett på privat väg förvärfvadt understöd. Till det lyckliga resultatet vid anskaffandet af dessa medel bidrog säkert

i ej ringa mån det förtroende man stälde till den nye teaterchefen, hvars redbara karaktär, stora teatererfarenhet och värderade personlighet ingäfvos den förhoppningen, att en ny bättre tid skulle under hans egid randas för vår första scen. Vi

Anders Willman.

hoppas att framtiden icke skall jäfva denna förhoppning utan att lyckan i form af publikens ökade bevägenhet skall gynna honom i hans sträfvan för upprätthållande af det konstinstitut, som så länge varit fältet för hans konstnärliga verksamhet.

Vi vända oss nu från direktören till konstnären. Det höga anseende han såsom sådan eger är hans eget verk, en frukt af hans stora begåfning, mångsida talang och samvetsgranna arbete i konstens tjänst. Hvad vi kunna säga om hans konst och hans konstnärsbana är sagdt mången gång förut, uppräknandet af hans konstnärsmärker är en redogörelse för ständiga triumfer, alltifrån det han för trettio år sedan första gången beträdde vår operascen.

Den teckning af Anders Willmans lif och verksamhet, vi här vilja gifva våra läsare, kan ej blifva så vidlyftig, som det rika materialet medgifver. Vi begagna oss för densamma af en skildring ur Svenskt teatergalleri, hvilken synes oss förtjent att dervid hufvudsakligen följas.

Per Anders Johan Willman, son af musikaläraren Olof Willman, är född i Stockholm d. 22 juli 1834. Han hade redan under sin uppväxt i hemmet erhållit en förberedande utveckling af sina musikaliska anlag, och då han som adertonårig yngling tog studentexamen i Upsala, var det icke för att söka sin framtida utkomst i embetsverken, kyrkan eller skolan, utan för att med det akademiska medborgarbrevet inviga sin konstnärliga bana. Sedan det sålunda blifvit, så godt sig göra lät, sörjdt för den humanistiska grundläggningen, började Willman oförtöfvadt sina sångstudier i hufvudstaden under Julius Günthers ledning, inskrefs såsom elev vid kgl. teatern och

debuterade d. 22 jan. 1854 derstädes som Sarastro i Trollflöjten. Tidningarnes anmälningar af denna debut visa, hvilka förhoppningar, som redan från första början fäste sig vid den unge sångaren, hans praktfulla stämma, manligt ungdomliga utseende och ädla skick. Hans röst var en djup bas med ovanlig jämnhet i registren, betydande höjd, kraftig timbre — frisk, fulltonig och uttrycksfull. Här hade man icke för sig något med flit och skicklighet organet aftvunget konststycke med tvetydig varaktighet, utan en frikostig skänk af naturen, som, då hon kommer i farten, stundom roar sig att ösa med fulla händer. Den tidiga framgången blef emellertid endast en sporre för Willman att gå framåt i studier, och då han den 1 juli 1856 anställdes som sångare och aktör vid k. teatern, hade han en så god skola, som öfver hufvud stod att förvärfva här hemma. Han kunde väl och ha kommit ett godt stycke på väg med den; men Willmans håg stod utåt, han ville fylla sin fantasi med rikare intryck, se konsten på nära håll, sådan den lefde på världens första scener, och sångkonsten hade ännu hemligheter, som det återstod honom att lära. Lyckliga omständigheter gäfvon honom medel i handen, och 1857 anträdde han med kgl. permission en utländsk studieresa, hvarunder han tillbragte mesta tiden i Paris, som då i högre grad än nu var en vallfartsort för konstens adept. Hos Duprez, som lagt sista handen vid många andra svenska artisters musikuppföstran, äfvensom hos Laget och Delsarte, studerade han förnämligast de sidor af konsten, i hvilka fransmännen äro starkast, nämligen musikalisk deklamation och frasering.

Detta är de enkla dragen af Willmans vandrings- och läroår. Efter Willmans återkomst började en rastlös verksamhet, omfattande ett ofantligt antal roller. I sällskap med begåfvade kamrater, hvilka liksom han dels redan skapat, dels stodo på väg att skapa sig ett namn, och bland hvilka i främsta ledet glänste hans jemnåriga Arnoldson och Arlberg samt fruarna Michaeli och Stenhammar, gick han från seger till seger, genomströfvande operans alla områden. Det första stora parti, i hvilket han uppträdde efter sin hemkomst, var Bertrams i »Robert», i hvilket han gjorde förstudier till den rol, som han några år derefter skulle kreera på vår scen, och i hvilken han i en brännpunkt samlade alla strålar af sin talang. Detta parti var Mefistofeles i Gounods »Faust», och det befäste en gång för alla Willmans rykte. Willmans Mefistofeles är riksbekant och torde ej kunna öfverträffas af någon utländsk konstnär af första rang. Konceptionen är här lika djup och sann, rolens gestaltning som ett helt lika riktig, som detaljerna mästerliga. Man vet ej hvilken man skall mest beundra, sångaren eller skådespelaren, emedan båda gå så upp i hvarandra, att de icke kunna skiljas. Den förmåga af dramatisk karakteristik, som är den företrädesvis stora si-

dan i Willmans konstnärsskap, och som i återgifvandet af Mefistofeles når sin kulmen, återfinna vi öfverallt i hans mångsidiga verksamhet, i den klassiska, romantiska och historiska operan, i den italienska serian och den franska opera comique.

Till ofvanstående karakteristik bifoga vi en erinran om de roller Willman utfört på vår operascen. Dessa äro, så vidt vi minnas, de ofvannämnda oberäknadt, följande: Mazetto, Don Juan och Leporello i »Don Juan», Osmin i »Enleveringen», Rocco i »Fidelio», Marcel i »Hugenotterna», Furst i »Tell», Barden i »Vikingarne», Landtgrefven i »Tannhäuser», Gaveston i »Hvita frun», Rebollo i »Kronjuvelerna», Pietro i »Den stumma», Don Pedro i »Afrikanskan», Marco Spada i operan af samma namn, Kasper i »Friskyttan», Don Pasquale, Ferrando i »Trubaduren», Brogni i »Judinnan», Zacharias i »Profeten», Belamy i »Villars dragoner», Lesly i »Quentin Durward», Peder i »Hertig Magnus», Muza i »Estrella di Soria», Horn i »Kung Carls jagt», Curtius i »I Marocko», Plumkett, i »Martha», Page i »Muntra Fruarna», Lorden i »Czar och Timmerman», Sparafucile i »Rigoletto», Raimond i »Lucie», Cecco i »Rienzi», Giacomo i »Fra Diavolo», Usbeck i »Muraren», Daland i »Flygande holländaren», Baskir i »Lalla Rookh», Sulpiz i »Regementets dotter», Figaro i »Figaros bröllop», Brukspatronen i »Werm-länningarne», Naphtali i »Josef i Egypten», och Czaren i »Nordens stjärna».

Willmans dramatiska talang har den kgl. scenen, särdeles under hans första teatertid, gjort sig till godo också i flera talpjeser, och äfven i andra grenar af musiken än operan har Willman skurit lagrar. Så har hans flärdfria, objektivt musikaliska föredrag gjort honom till själfskrifven tolkare af de förnämsta baspartierna i Haydns och Handels oratorier.

Willman är med listidskontrakt fäst vid kgl. operan, på hvars scen han ännu efter tillträddandet af direktörsbefattningen en och annan gång uppträder i sina gamla roller inför en tacksam publik, som hoppas länge ännu få njuta af hans konst. Sedan 1870 är Willman gift med Hedvig Harling, hvilken först såsom dramatisk och sedan såsom lyrisk konstnärinna tillvunnit sig stora sympatier.

Willman invaldes 1869 till ledamot i kgl. musikaliska akademien, blef 1880 riddare af Vasaorden och är äfven dekorerad med en portugisisk orden. H.

Man kan vara så lärd, att man märkar upprepa generalbasens samtliga regler i sömnen, utan att likväl af en tondikts ande, af en musikuppförings själ förstå mer än tegelbrännaren förstår af det intryck som Peterskyrkans arkitektur gör, eller indigohandlaren af en Rafaelbilds estetiska värde. SAPHIR.

Hvad musiken vill förkunna oss, det förkunnar hon endast och allenast genom känslan. OEHLENSCHLÄGER.

C. M. v. Webers »Friskyttan».

»Friskyttan» uppfördes första gången i Berlin d. 18 Juni 1821, den första operan i det af Schinkel nybygda kgl. Schauspielhause. Weber hade fulländat »Jägarbruden», såsom operan först skulle heta, d. 13 Maj 1820, och redan d. 20 Juni slöts kontrakt mellan komponisten och intendenten vid hofteatern i Berlin grefve Brühl, enligt hvilket »Friskyttan», hvartill Weber på Brühls inrådan om döpte sitt verk, blef det nämnda konstinstitutets egendom mot ett honorar i ett för allt af 80 Friedrichsdor'er. Af denna summa, hvaraf hälften erlades genast vid kontraktets afslutande, erhöill textdiktaren Fr. Kind 60 dukater, så att första honoraret i Berlin belöpte sig till 388 thaler.

Vid samma tid ungefär som dessa aftal uppgjordes hade Gasparo Spontini på konung Friedrich Wilhelm III:s önskan flyttat öfver från Paris till Berlin. Publiken i Berlin lät sig till en början förbländas af den stora stäten och teatraliska glansen i »Cortez», den första af Spontinis operor, som uppfördes i Berlin, kritiken och mera inflytelserika musiker sådana som Zelter, Klein, B. A. Weber blefvo duperade genom förespeglingarne af den lika sluge som djerfve och högmådige tysktalande italienaren, och sålunda tycktes Spontini att börja med kunna behålla fältet. Men hans öfvermodiga despotism och den förhåvelse han ådagalade mot hög och låg gjorde att alla kretsar, han kom i beröring med, afskydde honom. Då Spontini gjorde ett försök att på italienska uppföra Rossinis operor på hofteatern i Berlin, utbröt öppen opposition mot den själfträdige främlingen, hvilken detta till trots med tillhjälp af en skickligt gjord reklam för sin till uppförande förberedda »Olympia» syntes ha befastat sin ställning vid hofvet mer än förut.

Så stodo sakerna i Berlin, då Weber, den beskedlige och anspråkslöse tyske musikern, kom till denna stad 1821 med sin enkla stämningsfulla opera »Friskyttan». Weber kände, att uppförandet af hans verk skulle vinna mer än konstnärlig betydelse. Berlinerpubliken var delad i två läger, det ena stod på italienarens sida, det andra på tyskens. Zelter och E. T. A. Hoffmann, två inflytelserika personer på den tiden i Berlin, hade afgjort ställt sig emot Weber på Spontinis sida. Denne själf bedref uppförandet af sin »Olympia» med all ifver och var öfvertygad om att med sin framgång alldeles krossa den lille tysken. All den prakt och ståt i uppsättning och utrustning, som var tänkbar, kunde Spontini med sin allsmåttiga ställning förfoga öfver, och han underlät ingenting för att framställa för Berlinerne ett skådespel, hvartill de ej sett maken. Ändtligen, den 14 Maj, gick operan öfver scenen i Operahuset, sedan personalen genom 42 repetitioner var alldeles uttröttad, och rönt en hittills oerhörd framgång; när så Spontini från scenen med några få

tyska ord framsade sitt »tack af allt mitt hjerta» till publiken, ville publikens entusiasm aldrig taga slut, och det blygsamma tyska operaverket tycktes ha fått sitt öde afgjort på förhand. Äfven kritiken förherrligade Spontinis verk, men publiken vände sig oväntadt snart från detsamma. Den 3:e representationen af »Olympia» blef nästan kallt emottagen, och teatern var ej utsäld.

Weber hade ej ett ögonblick låtit modet sjunka, och hans vänner återvunno sitt snart nog. Den 21 Maj begynte under Webers personliga ledning repetitionerna, hvilka blefvo sexton till antalet. Under dessa vann Weber operapersonalen för sig och sitt verk, och måndagen den 18 Juni skedde slutligen första uppförandet, som slutade med en lysande seger för den tyske mästaren öfver den italienske. Då Weber trädde in i orkestern hördes en svag bifallsyttring af dess musiker, publiken hörde detta tecken till välvilja och mottog komponisten med en dundrande applåd. Intrycket af Ouvertyren var obeskriflig, den måste gifvas da capo. Bifallet höll sig ej uppe på samma höjd under första akten. Kilians aria och skrattekören mottogos ej väl, äfven arioson i 4 scenen, som Max sjunger, gick spårlöst förbi likasom Kaspers »dryckessång». Då ridån gick upp till andra akten bröt bifallet löst. Framgången ökades från nummer till nummer och steg vid slutet af operan till en exemplös höjd. Alla vore eniga i berömande af det intagande verket; Weber kallades fram på scenen, och under jubelrop kastade man upp till honom kran-sar och dikter. Weber skref samma afton i sin dagbok: Första operan i det nya skådespelshuset: »Friskyttan», som gafs i afton, mottogs med den mest otroliga entusiasm, Ouvertyren och visan begärdes da capo, af 17 musikstycken öfverhufvud blefvo 14 larmande applåderade. Allt gick också förträffligt och man sjöng med lif och lust, jag blef inropad och tog med mig fram Mad. Seidler och Mlle Eunice (Agatha och Anna), de andra kunde jag ej få fatt uti. Dikter och kran-sar regnade. Soli deo gloria!»

De båda nästa representationerna egde rum för fullt hus och med oförsvagadt bifall, så att Weber kunde skriva till sin textförfattare Kind. »Vi kunna skjuta victoria. Friskyttan har träffat prick! Ingen menniska erinrar sig, att en opera blifvit så väl emottagen, och efter Olympia, för hvilken allt gjordes, är det verkligen den största triumf man kan upplefva. I Vossische Zeitung införde Weber en tacksägelse till publiken, hvarvid han på ett taktfullt sätt afvärgde ett angrepp mot Spontini, hvilket influtit i en till honom själf riktad hyllningsdikt.

Framgången blef »Friskyttan» trogen. I Berlin gafs operan under de första 6 månaderna 17 gånger, till slutet af 1822 hade hon hunnit till 50, den 26 Dec. 1826 gafs hon för hundra gången och i dessa dagar har Friskyttan för 500:de gången gått öfver operascenen i Berlin.

— På Kgl. Operan i Stockholm gafs »Friskyttan» för första gången d. 23 April 1823 och uppfördes senast d. 26 Nov. 1884, då den gafs för 307:de gången.

Huru Cremoneservioler-na tillverkades.

En gammal gåta löst.

Det är herr Henry Schradieck, som gjort denna märkvärdiga upptäckt, efter hvad som berättas i »Signale». Herr Schradieck spelade, heter det, å en kamarmusik en sonat af Schumann och begagnade dervid en ögonskenligen ny violin, hvars klang emellertid alls icke påminde om ett nytt instrument och ännu mindre om ett modernt. Tonen liknade, om man tog i betraktande, att denna violin var splitter ny, så nära de gamla italienska violinernas, att nyfikenheten förklarligt nog väcktes hos kännare och sådana som intresserade sig därför, och då, såsom bekant, journalister också ej äro alldeles fria från nyfikenhet eller hvad vi kalla vetgirighet, så frågade författaren till dessa rader herr Schradieck, hvarifrån han fått violen och hur det var möjligt, att han med sin förkärlek för gamla cremonesare kunde begagna en ny viol på sin konsert.

»Har ni funnit behag i tonen?» frågade herr Schradieck.

»Alldeles ofantligt.»

»Och likväl är denna viol hopsatt först för två dagar sedan, nyss uppsträngad och spelad för första gången!»

»Omöjligt!»

»Alldeles säkert. Det är ett försök, som i hög grad tillfredsställt mig, ty det har visat mig, att hemligheten hos Cremonesarnes konst att färfärdiga violer är upptäckt och att vi från denna dag äro i stånd att göra »cremoneser»-violer, vi också. Violen är tillverkad af en bekant violinmakare här i Cincinnati.»

»Det är inte möjligt!»

»Och är likväl händelsen; instrumentets tillkomst är icke utan intresse.»

»Berätta mig derom, jag ber.»

»Ni vet, att sedan konsten att göra violer i Italien, synnerligast i Cremona, ett par hundra år florerat på det mest storartade sätt, denna industri för ungefär 150 år sedan på en gång försvann och likasom var tvärt afskuren. Ni vet också att de under denna tid färfärdigade violerna ej öfverträffats af något annat fabrikat eller ens tillnärmelsevis uppnåts af något sådant; allä violspelare hafva därför varit ense om, att till konsertinstrument endast dessa italienska violiner voro dugliga. Dessa blefvo dock naturligtvis allt färre och betalades med pris, som gränsade till det otroliga. Äldern kunde ej betinga godheten, ty vi hade tyroler-violer, som voro lika gamla och gjorda af mycket skickliga instrumentmakare, men som det oaktadt ej kunde komma cremonesare nära. Ej heller kunde det bero på sjelfva bygnaden hos violen,

ty denna kunde ju imiteras så, att man i afseende på den yttre formen och fabrikationen ej kunde skilja de imiterade från äkta, och ändock var det ej möjligt att få fram den för de gamla italienska instrumenten egna »silfver»-tonen, denna måste alltså bero på en hemlighet, som gått i grafven med de cremonesiska mästarna.

Att denna hemlighet alltid sysselsatt och intresserat violspelarna är er väl bekant; de ha ju varit tvungna att med kolossala pris betala sina konsertinstrument, och saken hade ju också ett betydande konsthistoriskt intresse. Ni kan därför fatta min förvåning, då jag 1871 i Hamburg, hvarest jag då var konsertmästare, en dag fick besök af kapellmästare von Bernudt, som meddelade mig att en släkting till honom, en klädesfabrikör i Aachen, vid namn Friedrich Niederheitmann upptäckt hemligheten hos cremoneservioler-na. Herr Niederheitmann var en ifrig, musikkunnig dilettant, som intresserade sig äfven för denna hemliga konst, som gått förlorad, och han hade själf en samling gamla cremoneservioler, som gäfvo honom ämne till begrundande. Jag stälde mig genast i korrespondens med honom, ty naturligtvis hade mitt intresse i hög grad blifvit väckt, och snart sände mig Niederheitmann en af Otto Bausch i Leipzig tillverkad viol, som skulle ersätta en gammal cremonesare. Jag stälde genast till en quartettsoaré, på hvilken den nya violen probarades, men vi voro alla öfverens om, att om också tonen var bättre än vanligt hos nya violen, så hade den riktiga tonfärgen ändå ej vunnits. Genom senare resor till Aachen blef jag personligen bekant med Niederheitmann och slutligen så god vän med honom, att jag bodde hos honom hvar gång jag kom till Aachen, och naturligtvis blefvo försöken till utfinande af cremonesarnes hemlighet ett hufvudtema för oss. Han meddelade mig sålunda, att han af en ren tillfällighet kommit att efterforska hemligheten. Han hade nämligen i sin samling af gamla italienska violer, hvilka ofta voro rätt värds-löst gjorda, en hos hvilken man tydligt kunde se, att ena F-hålet var mindre än det andra. Då detta stötte hans skönhetssinne, så tog han en knif för att skära ut det mindre, så att det skulle blifva lika stort som det större. Dervid gjorde han den erfarenheten att trät icke lät skära sig i spånar utan splittrades sönder som glas. Han kom då på den idé, att den för cremonesarne egendomliga tonen åstadkoms på det sättet, att trät genom något ämne gjordes likt glas och derigenom den klangfulla tonen bildades. Han grubblade vidare och frågade slutligen en betydande kemiker i Aachen om denne, ifall han lemnade honom pulveriseradt trä, kunde genom analysering säga af hvilket ämne pulvret bestod. Kemikern trodde att han skulle kunna göra det, och så offrade Niederheitmann en af sina Amati-violer, skrapade bort fernissan skar ett stycke trä ur den, hvilket stöttes

sönder och gaf det åt kemikern till analys. Denne fann då, att träet var genomdränkt med balsam och betecknade äfven närmare hvilken sort balsam det var. Naturligtvis var Niederheitmann och jag också af den meningen, att träet var impregneradt med balsamen, och han anställde genast ett försök tillsammans med Bausch, och då jag sedermera begaf mig till Leipzig, experimenterade jag i förening med instrumentmakare Hammig, sedan Bausch sex månader efter mitt ditflyttande afled i Leipzig. Nio år varade våra experimenter oafslutligt, hundratals violer tillverkades och brändes upp, alltjemt gjordes nya försök, utan att vi kommo ett enda steg framåt.

De violiner, som gjordes af med balsam impregneradt trä hade väl i början en vacker ton, om också ej sådan, som den vi sökte, men efter några veckor försvann äfven denna och det återstod nu bara en god modern violin.

Niederheitmann dog 1878. Kort före sin död reste han i Italien, och på denna resa gjorde han en upptäckt, som, efter hvad ni sedan skall få se, var af stor vikt för mig. Han erfor nämligen, att fordom i trakten af Cremona ett trä varit planteradt, hvars ved innehöll balsam, men hvilket icke användes hvarken till bygnader eller till möbler och hvars kultiverande slutligen alldeles upphörde, så att det numera icke vidare förekommer i Italien. Niederheitmann kunde ej draga nytta af upptäckten, men jag fortsatte efterforskningarna och fann att träs försvinnande alldeles bestämdt sammanföll med det plötsliga förfallet i konsten att göra violer, och nu kom jag naturligt nog på den idé, att de cremonesiska mästarna nyttjade veden af detta trä, som af naturen innehöll balsam. Jag gjorde mig därför all möjlig möda att finna träet, men ingenstades kände man till det. Jag frågade mig för hos botaniker, landbrukare, skogskarlar och byggmästare, men ingen kunde lemna mig upplysningar om träet. Ni kan tänka att jag kände mig mycket besviken, men jag hade så arbetat mig in i min idé, att jag ej uppgaf densamma, och då jag flyttade hit öfver trodde jag mig ega god grund för antagandet, att träet kunde finnas på denna del af jordklotet. Jag satte mig i förbindelse med en härvarande instrumentmakare, meddelade honom hur långt jag kommit med mina efterforskningar och utvecklade för honom, att efter all hittills vunnit erfarenhet hemligheten låg uti att finna det balsamhaltiga träet. Vi forskade båda efter detsamma men hade föga framgång att börja med. Då fann han förra sommaren det rätta träslaget på en af sina resor. Han lät genast fälla ett trä, skicka hit det och förarbeta det. Genast man började arbeta med det befans det vara rätta träslaget, ty det bär alla kännetecken på det material, som användts till cremoneserviolerna. Det är skört som glas och splittras sönder. Till och med när man vill skära det längs efter fibrerna springer det af och är så

hårt, att eggjernet helt snart blir slött. Instrumentmakaren egde ett stycke trä, som härstammade från en violoncell, en äkta Amati, som tillhört musikern Knoop, och detta trä ser alldeles ut som det här funna; äfven andra stycken, som han hade kvar af till honom för reparation inlemnade cremoneservioler föredde samma likhet. Han gjorde nu violer af träet, och den första som blef färdig har ni hört på konserten; här har jag den andra, som ni strax skall få höra och jemföra med min 200 år gamla, af Andreas Guarnerius förfärdigade violin.»

Herr Schradieck spelade nu passager omvexlande på sin cremonesare och sin nya violin, och det var i sanning förvånande, hur tonfärgen var lika i båda instrumenten.

»Jag är fullt öfvertygad», fortfor herr Schradieck, »att hemligheten nu är uppdagad. Om vi först och främst äro i stånd att utvälja träet så sorgfälligt, som de gamle cremonesermästarna gjorde, så skulle vi kunna lemna lika goda instrument, ty för öfrigt beror det bara på några småsaker, som knappast äro värda taga i betraktande, om de här instrumenten skola bli fullt jemngoda med de gamla.

Jag tror att denna upptäckt är epokgörande för konsten att förfärdiga violer och att världen hädanefter skall kunna förses med instrument, som göra alla cremonesare öfverflödiga.»

När en man sådan som Schradieck, en sådan kännare af violiner och en så tänkande och försigtig man, fäller ett sådant yttrande, så har det stor betydelse, och vi kunna lugnt sluta oss till hans åsigt. Vi kunna också med honom glädja oss öfver att det efter årslånga strändade försök lyckats honom uppenbara den hemlighet Niederheitmann började att söka uppdaga, och det är Cincinnati, den mest musikaliska staden i Amerika, från hvilken de nya cremoneserviolerna skola sprida sig öfver hela världen. Cincinnati har då verkligen blifvit ett nytt Cremona.*)

Cincinnati, 31 okt. 1884.

*) Det skall bli intressant att få höra något vidare om denna märkliga upptäckt och se densamma fullt bekräftad. Red.

Faust förbättrad. På teatern i Clermont Ferrand gafs för flere år sedan »Faust» och första tenoren hade råkat få några glas för mycket, så att han med stor möda höll sig uppe under de tre första akterna. Så kom duellscenen. Vallentin ställer sig i positur, men Faust, i stället för att draga värjan, utropar: »Jag skulle slåss med er? Aldrig!... Ni vill att jag ställer allt till rätta?... Eh bien, jag gifter mig med Margareta!» man kan föreställa sig hur förbluffade åhörarna skulle blifva. Underligt nog att Göthe inte tänkt på en så enkel lösning. Den ifrågavarande konstnären och Faust-förbättraren är nu anställd vid komiska operan i Paris.

FÖLJETONG.

Beethovens ende lärjunge.

Af Ludw. Nohl.

»Beethoven hade gifvit mig sin sköna konsert i C-moll, då ännu blott i manuskript för ett dermed offentligen uppträda såsom hans lärjunge; jag är också den ende, som under Beethovens lifstid uppträdde såsom sådan», så berättar Ferdinand Ries, född i Bonn d. 28 Nov. 1784. Visserligen heter det i dessa »biografiska notiser» af Wegeler och Ries: »utom mig erkände han äfven erkehertig Rudolf såsom sin lärjunge», men denne hans höge vän och gynnare har icke hjälpt till att förbreda offentligen sin store lärares konst, under det vi deremot ha Ferdinand Ries att till god del tacka för att vi äro i besittning af Beethovens största verk, den »nionde symfonien».

Ries kom efter all sannolikhet hösten 1801, sålunda 17 år gammal, till Wien. Ett rekommendationsbref från fadern gaf honom inträde hos Beethoven, hvilket dock inträffade i ett ögonblick då han var mycket upptagen. Han sade därför endast: »Jag kan nu inte svara er far, men skrif till honom, att jag inte förgätit hur min mor dog, dermed blifver han nog tillfredsstäld.» Senare erfor Ries att hans fader, då den Beethoven'ska familjen var i bekymmersamma omständigheter, vid det tillfället hade på allt sätt understödt densamma. Att detta understödjande skedde så hemligt, att icke en gång Ries' familj visste något derom, ställer fader Ries i den vackraste dager, och ingen var känsligare för ogrannligheten än Beethoven, ingen hade håller svårare att förgäta en grannligheten, som visades honom, — deraf den utomordentliga kärleksfullhet han visade mot sonen till den landsman och vän, som alltid visat ett så faderligt och varm-hjertadt sinnelag mot hans familj, men den unge Ries förtjenade att gynnas af en Beethoven äfven för sin egen förmåga. »Såsom hos andra framstående musiker uppenbarade sig ganska tidigt hans smak och begåfning: ty redan vid 5 års ålder begynte hans undervisning under ledning af fadern och sedan af Bernhard Romberg, den berömda violinspelaren», så berättar den engelske biografen i sin öfver honom skrifna lefnadsteckning af år 1824. Ries fader var violinspelare men var tillika en utmärkt orkesteranförare och såsom sådan hemmastadd med det i fråga om musiken så viktiga föredraget, och hos Romberg var det »uttryckets fullkomlighet, känslans fina nyanser, som verka direkt på hjertat», hvilket i synnerhet framhölls. Ries — hufvudinstrument var nu klaveret. Men om han genom träget arbete än kunde sjelf förvärfva sig fingerfärdigheten, så hade han äfven för dennas tillämpning i afseende på uttrycket tillfälle till den bästa undervisning och visste sedan också att begagna sig af densamma. Rhein-

ländernas eröfring af fransmännen gjorde dock snart hans födelsestad, som under många århundraden egt ett lysande, konst-älskande och lyckligt hof, till en andeligt och materielt obetydlig plats. Derför flyttade Ries 1801 till München. Men äfven här blefvo utsigterna dåliga för honom: han var till och med nödsakad att för en ringa penning afskrifva noter men bragte det dock genom energi och flit så långt, att han icke blott kunde försörja sig utan äfven spara ihop pengar, så att han kunde uppfylla sin högsta önskan, den att få resa till Wien och besöka sin fars vän Beethoven. »Med endast sju dukater lemnade han München och hann fram till Wien innan de tagit slut», säger vår sagesman. I München hade han dock tagit någon undervisning af den genom sin opera »Den afbrutna offerfesten» bekante Peter Winter. Ries berättar nu sjelf om Beethoven, som »med hjertlighet mottog honom». följande: »I rekommendationsbrevet var på samma gång öpnad en liten kredit för mig, i fall jag skulle behöfva pengar. Jag gjorde aldrig bruk deraf. Men då han några gånger erfor, att jag hade det knappt, skickade han mig af egen drift penningar, hvilka han sedan ej tillät mig återbetala. Han höll verkligen af mig och gaf mig en gång i sin distraktion ett rätt komiskt bevis derpå. Då jag nämligen återkom från Schlesien, der jag på Beethovens rekommendation en längre tid vistats som klaverspelare på en af furst Lichnowskys egendomar, och inträdde i hans rum, skulle han just till att raka sig och hade tvålat in ansigtet ända upp under ögonen, han hade nämligen stark och vidt utbredd skäggväxt. Han sprang upp och omfamnade mig hjertligt, och se: tvållöddret på hans venstra kind hade så fullständigt öfverflyttat sig på min högra, att han ej hade något kvar der. O hvad vi skrattade!

Med all sin vänskaplighet ville han dock ej gifva Ries undervisning i generalbasen och kompositionsläran. Det fordras, sade han, särskild talang för att kunna föredraga den med reda och klarhet, och han rekommenderade Albrechtsberger, som undervisat honom sjelf och de flesta musiker, som då funnos i Wien. Då denne, skyllande på sin höga ålder, ej ville åtaga sig saken till en början, lät han dock gifva med sig på grund af Beethovens ifriga rekommendation och den lockande utsigten af en dukat (10 mk.) i timmen. Men Ries' dukater räckte bara till 28 timmar; sedan blef han hänvisad till sina böcker. Men vid sjelfva klaverundervisningen gafs dock mången vink med hänsigt till komposition. Ty det riktiga föredraget af ett stycke hänger nära tillsammans med kännedomen om dess organiska byggnad, och Beethoven var i framhållande af det arkitektoniska hos en sonat samme mästare, som i fråga om dess poetiska enskildheter och lysande figurprydnader.

(Forts.)

Upsala d. 15 dec.

Herr Ivar Hedenblads symfonikonsserter äro ett nytt bevis på den liffulla nitiskhet, hvarmed denne universitetets musikdirektör söker vidmakthålla traditionerna från förgångna, mer lysande skeden i denna stads musikaliska lif. Detta nit förtjenar så mycket mer en offentlig éloge, som hr H. har att kämpa mot hinder och motigheter af flerehanda slag, icke minst den af kafé- och gratismusik förderfvade smaken och mottagligheten för Euterpes äkta häfvor.

I spetsen för alla tre konsserterna stod en af de gamle musikfurstarne, Haydn, Mozart och Beethoven, af hvilkas vid dessa tillfällen uppförda symfonier priset otvifvelaktigt togs af Mozarts tjugande inspiration, den gudasköna G-mollsymfonien. Den utfördes också med aktningsvärd sorgfällighet så godt som omständigheterna medgäfvor. Blåskören är, som jag förut nämt, dessa konsertorkestrars allt för sårbara achilleshäl, hvilken beklagligen men helt förklarliga omständighet något skadade intrycket af Beethovens brusande D-dursymfoni, som, äfven i öfrigt, visserligen stundom fick en mindre exakt tolkning; men likväl, i det stora hela, gick det lifliga mästerverket med berömdvärd schwung, tack vare hr Hedenblads påpassliga och distinkta anförande. Under sista konsertens lopp fick man höra Wieniawskis välkända, melankoliskt sköna Legende med en ung hr Schäfer i soliststämman, som fick en ganska redbar och tekniskt förtjenstfull tolkning.

Af mindre instrumentalpjäser må nämnas hr Hedenblads eget ganska vackra, om än föga uppfinningsfriska orkesterandante, den populära entreakten ur Reineckes Manfredsmusik, jemte en pikant baletthit af Gounod; detta sista stycke alldeles för fördrande och svårt, beräknadt, som det är, på ett virtuosmessigt utförande. Bättre gick Saint-Saëns poetiskt pikanta Danse macabre, som gjorde stor lycka.

I allmänhet ha dessa konsserter skördat lifligt bifall och — hvad ej sämre är — varit *talrikt besökta*.

Jag kursiverar särskildt orden, ty under »mellantermin», brinnande examensperiod och julstök var ej mycket att hoppas.

Så mycket bättre! *Aucun.*

Musikpressen.

På Elkan & Schildknechts förlag ha utkommit:

Ferd. Bengzon: Vårjubil, duett för 2 sångstämmor (1 kr.), Kung Erik, dikt af Snoilsky, för bariton eller alt med piano (2 kr.); Afton i Venedig, ord af Geibel, för en röst vid piano (1 kr.); Vuggevisen i Kungsemnerne af Ibsen, för en sangstimme med piano (75 öre).

Pianosaker: Vid Darro, Andalusisk serenad (1 kr.) Graziella, romans (75 öre) och Amaryllis, vals (1 kr.)

En del af dessa kompositioner gäfvos med bifall på herr Bengzons konsert i höstas och blefvo då bedömda i N:o 19 af denna tidning. Samtliga dessa sånger och pianostycken låta gerna höra sig såsom populär och till en del brillant salongsmusik. Att kompositören är pianist förräder ackompagnementet, som ofta kräver en öfvad och säker hand t. ex. i Vuggevisen, der ackompagnementet allt igenom rör sig i upp och nedgående arpeggier.

På samma förlag ha utkommit: Sångers från skilda länder, Första bandet 25 Romanser och Folkvisor för en röst vid piano. För 3 kronor får man här en samling populära, lätt föredragna sånger, af hvilka de flesta säkert skola gerna sjungas och höras. Samlingen inledes med en sång af Aug. Söderman till ord från den kända folkvisan »Kristallen den fina». Vidare finna vi här af svenska namn; Arlberg, Bengzon, Brink, Aulin och Åkerberg. Af de utländska kompositörerna äro Abt och Bendel mest bekanta.

Tre Sångers för sopran eller tenor af Rich. Henneberg, tillagnade herr W. Kloed och Vårvisa, tillagnad fröken Anna Pettersson, äro talangfullt skrifna och anslående sånger, med hvilka vår musikaliska publik, såsom meningen lär vara, får göra bekantskap på kompositörens tillämnade matiné.

I Spanska Danser af D. R. Kjellander har den nationela färgtonen blifvit rätt lyckligt träffad. Styckena, som höra till den lätta pianomusiken, skola helt visst falla många på läppen.

På Abr. Hirsch's förlag:

Halfdan Kjerulfs samlade arbeten. Band 111 b., sånger och visor för en röst (1,50 kr.) I samtliga 8 sångerna känner man väl igen den älsklige tonsättaren, ehuru de synes tillhöra »efterskörden» med undantag af häftets perla »Du kommer», den omtyckta sången, som nu införlifvats i samlingen.

Sjung! En samling sånger för Folkskolan, dels komponerade, dels samlade och harmoniserade af Richard Norén, folkskoleinspektör i Helsingland. Särskild upplaga innehållande samtliga en och tvåstämmiga sånger, försedda med orgel- eller pianoackompagnement. (Pris: karton. 3, i klotb. 4,25.) Samlingen innehåller ej mindre än 117 sånger, hvilka synes vara väl valda. Bland textförfattarna finna vi Sveriges och Finlands bästa skaldar, och flera af våra förnämsta sångkompositörer finnas äfven här representerade, de flesta sångerna äro dock af utgifvaren sjelf. Samlingen (som i sin helhet synes uppgå till 150 sånger) är i allmänhet väl lämpad för barnens fattning och förmåga, och en stor förtjenst hos utgifvaren är, att ingen pjunkig pietism utan en frisk och äfven fosterländsk anda genomgår hans bok, som med skäl kan rekommenderas åt våra skolor.

Sången. En samling romanser för en röst med piano. 1 Serien: för mezzosopran eller baryton. N:o 10 Josephsson

J. A., »Lärkan» (50 öre), 14 Norman: När heden är mörk (ur op. 31, 75 öre) 16 Pergolese: Siciliana (30 öre), 18 Söderman A., »Soldatvisa» (50 öre), 19 Tosti: Fortunios visa (1 kr.). För flertalet af sjungande är en dylik samling af sånger, hvilka ej ligga för högt eller lågt, välkommen. En och annan (t. ex. N:o 10, som går till tvåstruckna g) ligger dock väl högt för de afsedda rösterna.

Wennerberg Gunnar, Davids Psalmer för soli och kör med piano. Ny följd 2:a häftet. Detta häfte slutar sig värdigt till de föregående. Bäst i samlingen synes oss N:o 46, Psalm XX. I sista psalmen »Ve mig» hade väl stämningen fått ett sannare uttryck genom molltonarten, särdeles i styckets slut.

Sjögren Emil, 4 dikter af Ernst von der Recke. Op. 11 (2 kr.) för en röst med piano. Bland dessa sånger af den talangfulle komponisten sätta vi de båda sista främst. En särskild förtjenst hos detta häfte är att ackompanjementet är hållet i enklare stil än i komponistens föregående sånger. N:o 3 i samlingen: »Det driver en Duk over Spangebros» har förut varit utgifven såsom musikbilaga till denna tidning (1882.)

Josephsson J. A. Sanger för en röst med piano, häft. 1 och 2 à 1,50. Dessa sånger tala för sig sjelfva och äro för väl kända att behöfva påpekas. Att få Josephssons sånger samlade i en vacker upplaga är välkommet för vännerna af hans sångmö.

Lindblad A. F. Smärre kompositioner för piano, 2:a häftet. Dessa små stycken, barn af en annan tid än vår, äro i sin klassiska enkelhet intressanta minnen af den oförgätlige sängkomponisten.

Det första triumftåget. Följande lilla episod ur Adelina Pattis lif tilldrog sig i Newyork ett år före hennes första offentliga uppträdande. Hon och hennes syster Carlotta voro en afton i en société. Genom någon försumlighet hade en vagn ej blifvit beställd för de unga damerna. Det hade snöat hela dagen. Båda voro i stor toalet och hade hvita atlas-skor. Klockan var 2 på morgonen och ingen vagn kunde anskaffas. De flesta gästerna hade redan begifvit sig af, hvad skulle man nu göra? Till slut fick en af herrarna den lyckliga idén att skaffa fram en kälke, som stod utanför en handelsbod, och i detta fordon fästades ett rep, hvarefter Adeline och Carlotta, väl insvepta i ullscharlar och täcken, sattes upp på kälken, flere herrar spände sig för och så foro de båda damerna hem. Detta var divans första triumftåg, och det förskaffade henne och de andra deltagande stort nöje. »Aldrig», sade hon sedan, »skall jag förgäta denna händelse, som jag betraktar som ett godt förbud till min lefnadsbana.»

Anmälan.

Då Svensk Musiktidning med detta nummer börjar sin 5:te årgång vill Red. jemte frambärande af sin tacksamhet till dem, som genom prenumeration eller bidrag visat sitt intresse för tidningen, uttala sin förhoppning, att densamma gjort sig förtjent af fortsatt hogkomst, och skall Red. söka att fortfarande tillfredsställa de berättigade anspråk, som kunna ställas på vår tidning. Upprätthållandet af en musiktidning i vårt land, i likhet med hvad som i andra kulturländer eger rum, har alltid visat sig svårt. Vi vilja dock i det längsta våga försöket och hoppas, att en förökad prenumeration å Svensk Musiktidning skall tillförsäkra henne en säker ekonomisk grund och möjliggöra anlåtande af de bästa krafter i hennes tjänst. Tidningens förra redaktör Dr Ad. Lindgren kommer äfven i år att vara medarbetare i tidningen, hvarjemte bidrag ytterligare äro att påräkna af artikelförfattare från föregående år.

Svensk Musiktidning utkommer 1885 efter hufvudsakligen samma plan som förut, försedd med **porträtter** och **notillustrationer**. Vi skola bemöda oss att vara korta och lättfattliga, att gifva tidningen ett omvexlande innehåll och så fullständigt som möjligt redogöra för de märkligaste tilldragelserna i in- och utlandets musikverld. Helårsprenumeranter erbjuda vi en **gratispremie** af värdefull, lätt utförbar musik, dermed äfven afseende att gynna och befordra inhemsk tonsättning*.

Tidningen utkommer i **20** nummer, nämligen den 1 och 15 i hvarje månad, utom Juli och Augusti, samt kostar **6 kr. pr. år, 4 kr. pr. halfår, 30 öre pr lösnummer**. Annonspriiset är **20 öre** per petitraden, dock lemnas **betydlig rabatt** åt dem, som önska disponera ett visst utrymme för hvarje nummer under längre tid.

Prenumeration sker för Stockholm **hålst** i Huss & Beers musikhandel, derifrån tidningen tillsändes resp. prenumaranter, för landsorten **hålst** å posten; för båda dock äfven hos alla musik- och bokhandlare.

För att spara besväret af prenumurationsförnyelse skicka vi nu, liksom förr, årgångens första nummer på prof till förra årets prenumaranter med anhållan att de, som **icke** vilja fortsätta prenumerationen, tillkännagifva detta åt budet eller å tidningsexpeditionen **före** andra numrets ut-

* För årets gratispremie skall fästas noggrant afseende på de ofvannämnda egenskaperna hos innehållet. — I förra årets premie torde ett par nummer förefalla oväntadt svåra; med rätt applikatur skola dock svårigheterna öfvervinnas. Af insända täflingskompositioner uppfylde denna samling bäst och fullständigast prisvilkoren.

komst. **Senast** när budet kommer med andra numret torde det första återlemnas af dem, som icke prenumerera för detta år; af dem, som ämna fortsätta deremot, torde då **till budet prenumerationen mot qvitto erläggas**. Dem, som behålla första numret utan att afsäga sig prenumerationen, anse vi oss alltså få räkna till årets prenumaranter å tidningen.

Redaktionen.

Från in- och utlandet.

K. Musik-konservatorium. De sedvanliga uppvisningarne vid slutet af höstterminen egde rum den 12, 13 och 15 dec. inför en till trängsel fylld salong. Elevernas prestationer erbjödo denna gång mycket af intresse och vittnade om god ledning vid studierna, om god begåfning och flit hos eleverna. Bland fröken Thegerströms pianoelever framstod särdeles fröken Gyllensköld genom förträfflig teknik och smakfullt föredrag. Professor Günthers sångelever voro många till antalet, och af dem utmärkte sig främst fröken Spångberg med en vacker och väl utbildad röst. Violinspelare var ej heller brist på denna gång; af violinklassens mera framstående elever nämna vi fröken Johnsson samt herrar Johannesen och Pauli. Man fick vid denna uppvisning äfven höra några väl inöfvade körer och af kapellmästare Dentes elever i komposition ett par körer och en ballad med orkester. Äfven trä- och blåsinstrumenten voro representerade, de senare dock mindre fördelaktigt än de förra, såsom vanligt. Vid denna termins slut hafva följande examina tagits:

Organistexamen af Evald Berggren, August Enderberg, John Hennig, Otto Lundmark, Carolina Rosenlöf, Hugo Sedström och Rudolf Wesslén. — Kyrkosångareexamen af A. Enderberg och Frans Lidman. — För behörighet till musiklektortjänst vid allmänna läroverken af Noach Krantz. — Musikdirektörsexamen af Lars Zetterqvist. — I pianospelning af Nathalia Westbeck.

Bergs jeton för elever i orgel- och kyrkosångklasserna tilldelades E. Berggren och A. Enderberg.

Konservatoriets jeton tillerkändes afgående eleverna Carl Forsman, Sigrid Gyllensköld, Augusta Holmblad, Gustaf Palmqvist, Emilia Spångberg och Daniella Winge.

Stipendier och gratifikationier erhö: Olga Almgren, Hedvig Bergström, August Enderberg, John Hennig, Augusta Holmblad, Karl Johannesen, Emil Johansson, Martina Johnson, Marie Louise Juel, Alma Kjellberg, Emil Lindström, Lennart Lundberg, Nina Löwenadler, Olof Nilsson, Jenny Norelius, Fritz Ringström, Viktor Selander och Daniella Winge.

K. Musik-konservatorium tillkännagifver för vårterminen 1885: Qvar-

stående elever skola anmäla sig skriftligen 12—14 jan. Inträdessökande anmäla sig personligen till sång: 15 jan., 9—11 f. m., till orgel: 16 jan. 5—6 e. m., till piano: 19 jan. 9—11 f. m., till öfriga hufvudämnen (komposition, stråk- och blåsinstrument samt harpa): 20 jan. 5—6 e. m. — Närmare upplysningar äro meddelade i de dagliga tidningarne.

Inom k. musikaliska akademien för rättades vid sammanträde d. 18 dec. följande val: till preses valdes justitierådet Åbergsson; till ledamöter af förvaltningsutskottet: musikdirektörerna Friberg och Ohlson samt sekreteraren Wikblad; till ledamöter af läroverksstyrelsen: professor Günther, hofkapellmästaren Dente, k. kamarmusikus Lindroth och direktör Friberg; till ledamöter af valkomitén: presidenten Burén, direktörerna Friberg, Willman och Rubenson samt sekreteraren d:r Svedbom. Slutligen återvaldes till direktör för konservatorium hr A. Rubenson.

Svenska Akademien har till veder-måle af högaktning för musikaliska och literära förtjenster tilldelat förste hofkapellmästaren Ludvig Norman akademien stora prisedalj.

Herr Lundmarks debut som Tamino i trollflöjten d. 13 dec. var mycket lofvande. En frisk och vacker tenorröst med ren intonation fick man här göra bekant med, och äfven i sättet att föra sig röjde herr Lundmark en för debutanten aktningssvärd ledighet. Efter fortsatta studier tör herr Lundmark blifva en god acquisition för vår opera. Ett vackrare uttal af vissa vokaler, särdeles vokalen u bör herr L. vinnlägga sig om.

Förste hofkapellmästaren Ludvig Norman har af musiksällskapet Concordia i Gefle invalts såsom dess hedersledamot. Detta är den första hedersledamot, sällskapet kallat.

Musikexamen med de yngre harmonisterna och eleverna vid Svea lifgarde hölls den 22 Dec. inför officerskåren samt andra åhörare, deribland flera musiker. Eleverna, hvilka öfvats två och två för en hautboist, läto först under sina instruktörers ledning höra sina framsteg, hvarefter examen med harmonisterna tog sin början. Solonummer utfördes dervid å klarinett, flöjt och valdhorn, dessutom gafs 2 Ouverturner, en af de yngre harmonisterna, en af hela musik-kåren. Öfverste Björnstjerna aftackade efter uppvisningens slut dem som deltagit i examen och utdelade belöningar i form af utnämningar till högre grad och andra utmärkelsetecken. Bland solisterna framstodo synnerligast O. Östman (flöjt) och Lindman (klarinet). Musikanförelaren dir. Kjellberg har heder af det arbete han nedlagt på kårens undervisning.

Från Norrköping skrives:

Musikaliska Sällskapet i Norrköping afslutade i går sina arbeten för året med en soaré, som lifligt intresserade de närvarande. Soaréen inleddes med första satsen af Mendelssohns a-dur-symfoni, som föredrogs af en dubbel violinkvartett samt piano à quatre mains, hvarefter sjöngs af en musikalskarinna ett nummer af Reisiger och romans ur »Figaros bröllop». Derefter höll sällskapets ordförande d:r Bergsten ett kort föredrag öfver kompositörerna Lindblad, Josefsson och Geijer. Härefter utfördes af åtskilliga sällskapets medlemmar sånger af ofvannämde trenne kompositörer, hvilka sånger mottogs med stort bifall. Det är glädjande att intresset för Musikaliska sällskapet allt mer stegras, ett tecken till att smaken för den skönaste af alla sköna konster här befinner sig i en önskvärd utveckling.

Paris. Med den 1 sisl. December tillträdde de nya direktörerna för Stora Operan sina befattningar. Ritt har det administrativa på sin lott, Gailhard det artistiska. De ha börjat sin verksamhet med att återengagera fru Adler-Devriès och den ryktbare baritonisten Faure, hvilken dock, efter hvad det säges, förbehållit sig att sjelf bestämma om sitt uppträdande. — Faures baritonkollega Lasalle har afslutit kontrakt med Strakosch om engagement i Amerika från 1 Okt. 1886 till 1 Maj 1887. Enligt detta kontrakt skall han uppbära 10,000 francs för hvarje föreställning, 500,000 francs för sex månader. — På Opéra comique har Mme Galli-Marié gjort sitt återinträde i »Carmen», och Gounods »Romeo et Juliette» har upptagits ånyo med Mme Heilbronn som Julia och M:r Talazac som Romeo. — Marcella Sembrich har under stora ovationer slutat sitt gästspel vid italienska operan i »Traviata». Hon begifver sig sedan till Barcelona. Offenbachs i Paris obekanta, för London komponerade opera »Whittington and his cat» tänker man låta gå öfver scenen här i Paris.

London. Nästa Händelsfest i Kristallpalatset kommer att gifvas på 200-årsdagen af hans födelse den 23 Febr. Musikfesten kommer att räkna i 4 dagar, då »Messias», »Israel i Egypten» och framstående nummer ur hans flesta oratorier skola utföras.

Leipzig. Det nya »Gewandhaus» invigdes d. 11, 12 och 13 sisl. december med 3 abonnementskonserter. Första dagen gafs Beethovens ouverture »Zur Weihe des Hauses», prolog och 9:de symfonien, Toccata och Fuga af Bach (D-moll) för orgel och Mendelssohns 114 Psalmen för åttastämmig kör, orkester och orgel. Andra dagen gafs Händels Messias. Tredje dagen: symfoni af Haydn, aria ur »Titus» och violinkonsert (A-dur) af Mozart, spelad af Joachim; Leonora-ouverture (n:o 3) af Beethoven, adagio

ur konserten n:o 6 af Spohr (Joachim), sånger af Schubert och Weber och symfoni af Schumann (n:o 4 D-moll). — Det nya konserthuset beskrifves såsom praktfullt, och konsertsalarna skola vara lyckade i akustiskt hänseende.

Schwerin. Anton Rubinssteins »Dämon», — uppförd första gången i Petersburg 1875, der den i höstas gafs för 100:de gången — gick öfver scenen å hofteatern härstädes under komponistens eget anförande, hvilken naturligtvis var föremål för en storartad hyllning både af orkestern och publiken. Den berömda komponisten var under de sista dagarna af vistelsen här, såsom han nästan hvarje år brukar vara, gäst på slottet Remplin hos storfurstinnan Katharina, som med sina barn i sällskap med storhertiginnan Alexandrine bevistade föreställningen.

Newyork. Den 25:e årsdagen af Adeline Pattis debut på operan firades här i Academy of Music, der hon första gången uppträdde ²⁶/₁₁ 1859. En talrik och lysande publik var närvarande. Man gaf »Martha» denna afton. Efter föreställningens slut bildade operans personal spalier på scenen, å hvars midt ett militärkapell spelade en marsch, komponerad af mad. Patti. I fonden såg man i transparent inskriften: »Patti 1859 till 1884» under en örn med utbredda vingar. Mad. Patti yttrade några ord till tack. Med militärkapellet i spetsen, åkande i ett ekipage med spann och åtföljd af omkr. 2000 personer färdades hon sedan hem. Hon uppvaktades derpå med en serenad och en festmåltid afslutade jubileet.

Dödsfall.

Lebert, Siegmund, Professor och berömd musikpedagog samt författare till musikteoretiska verk. Född ¹²/₁₂ 1822 i Ludvigsborg, d. i Stuttgart ⁸/₁₂ 1884. L. var en af Stuttgarts-konservatoriets grundläggare och är känd för sin i för-ening med L. Stark utgifna stora piano-skola, som utgifvits på flera språk.

Marpurg Fr., hofkapellmästare, pianist och kompositör af operor m. m., f. 1825 i Paderborn, † i Wiesbaden d. 2 dec. 1884.

Breflåda.

Till J. B. A—n. Sedan tidningen upphörde att utgifvas af en musikhandlare och förläggare, kan fritt val af musik såsom gratispremie naturligtvis ej förekomma. Med så liberala vilkor kunde tidningen ej fortvara. För öfrigt hänvisas till vår anmälan.

INNEHÅLL: Anders Willman, med porträtt. Af H. — C. M. v. Webers »Friskyttan». — Huru Cremoneserviolerna tillverkades. — Följetong: Beethovens ende lärjunge. — Bref från Upsala. — Musikpressen. — Anmälan. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Breflåda. — Annonser.

Svensk Musiktidning 1885

utgifves efter samma plan som förut, försedd med porträtter, not-illustrationer och musikpremie af värdefull, lätt utförbar pianomusik. Pris 6 kr. för hel årgång (20 nummer), 4 kr. för half, 30 öre pr lösnnummer. Premien tillfaller blott helårsprenumeranter. Prenumeration sker i Stockholm å tidningens expedition: Huss & Beers musikhandel, hvarifrån den hemsändes, hos öfriga hrr musik- och bokhandlare eller å de större tidningskontoren; för landsorten hälst å posten eller i bokhandeln. Annonspriiset är 20 öre petitraden; betydlig rabatt lemnas för stående annons i flere nummer.

Frans J. Huss.

Redaktör och utgifvare.

 Presentkort å tidningen finnas att tillgå.

 SVENSK MUSIKTIDNING 1884 i elegant band jemte musikpremie säljes till 8 kr. i Huss & Beers Musikhandel, der äfven **lösa permar** få köpas till 2 kronor.

I Huss & Beers Musikhandel,

Gustaf Adolfs torg N:o 8,

har i dag utkommit:

PORTRÄTTBYSTER

i elfenbenmassa eller gips af

Bach, Beethoven, Chopin, Gluck, Haydn, Händel, Liszt, Mendelssohn, Meyerbeer, Mozart, Schubert, Schumann, Wagner och von Weber.

Flere storlekar från Kr. 5: 50—50.

Consoler å Kr. 2: 25, Socklar å 2 & 3: 50.

Eleganta, välgjorda och billiga

Notskåp,

å Kr. 55—120.

Nothyllor,

å Kr. 25 och 40

och

Notställare

(enkla och dubbla).

Ordres från landsorten expedieras pr omgående.

Isabella Beckman

(élève af prof. St. Yves Bax i Paris)
meddelar undervisning i Sång.

Anmälningstid dagl. kl. 10—12.

35 Sibyllegatan, 2 tr.

Undertecknad gifver från och med den 15:de dennes fortfarande undervisning i sång och plastik samt rollers instudering. Mot-
tagningstimma för närmare öfverenskommelse,
alla dagar från kl. 11 till 12 f. m.

Sturegatan N:o 24.

Oktober 10, 1884.

Signe Hebbe.

Fritz Arlberg,

Sånglärare.

Hovedvagtsgade 8. Köpenhamn K.

Den 5 Januari utkommer på Huss & Beers förlag hos alla hrr Musik- och Bokhandlare:

LUDVIG NORMAN:

4 Pianostycker

op. 56.

Pris 1 kr. 50 öre.

IVAR HALLSTRÖM:

»Skall hon väl komma?»

(»ob sie wohl kommen wird?»)

Dikt af M. G. Saphir, komp. för Basröst
med piano.

Pris 1 krona.

"MITT RIKE!"

(»Mein Königreich!»)

Dikt af Carmen Sylva,

komp. för låg röst med piano.

Pris 75 öre.

Emil Sjögren:

6 Novelletter

för Piano,

op. 14.

2 Häften å 2 kronor.

PÅ VANDRING,

6 Fantasistycken

för piano,

op. 15.

2 Häften å 2 kronor.

CLAIRE:

"Rappelle-toi!"

Polka de Salon

pour piano.

1 krona.

JOHAN STRAUSS:

"På månbelyst lagun",

vals för piano.

1 krona.